

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

XII. évfolyam 7. szám a Madárkórház Alapítvány havilapja 2017. július

- In Memoriam Vatai István
- Kellene egy flex
- Megmenekültek a kakaskák
- Búcsú a gyilkos oszlopoktól

In Memoriam Vatai István

„...sose kérdezd, kiért szól a harang: érted szól.”

Augusztus 11-én Vatai Istvánért szól. Az a harang, melyért ő szó szerint a saját kezével dolgozott meg. És nem csak egy, hanem mind a három, a Kisbojtár, a Hívogató és a Számadó, a Hortobágyi Ökumenikus Templom tornyában. Kettőre maga gyűjtötte a színesfém hulladékot, melynek árából öntettek. A harmadikat készen kaptuk, de az azt megszólaltató harangozó automatikát is részben a fémgyűjtés fedezte. A színesfém felvásárló nem hitt a szemének, amikor meglátta az

anyag, méret és szín szerint gondosan szétválogatott karóra fogaskerekek, gépalkatrészek, vízcsövek, és drótkábelek tömkelegét, melyet Pista bácsi évek hosszú, és szívós munkájával gyűjtött, szétszerelt, tisztított és osztályozott. 2008. március 15-én szentelték fel a legnagyobbat, mely a nevét is őrzi, és azóta zeng a harangszó a pusztá felett: „Vivos voco, mortuis plango, furgula frango”, azaz: az élőket szólítom, a holtakat siratom, a villámokat töröm. Ami igaz is, mert azt mondják, a félrevert harang hanghullámainak rezonanciája kibékíti a viharfelhőket.

Amikor megismerkedtünk, 70-es éveiben járt. Hajdúszoboszlón a kertjében többszáz kismadár járt az etetőjére a diófára, és az ablakába. Ő volt az egyik, aki nemcsak tanácsaival, hanem kétkezi munkájával is segített az énekesmadarak mentésében, tartásában, etetésében. Akkor még nem értettünk hozzá, ezért őt kértük meg, hogy vezessen be minket a kismadarak világába. Kiadványunkban és honlapunkon ma is az ő írása szól az énekes madarak etetéséről. 2003-ban, amikor Nyaktekercs nevű rétisasunkat szabadon bocsátottuk, ő ez alkalommal mintegy 80 saját

tenyésztésű kis rókalepkét engedett szabadon a pusztában. Mert mindenhez értett, „még a harangöntéshez is”. Szó szerint. Gépészmérnök, vízügyi szakember, természetjáró és madarász, aki terepi munkája során tanúja volt a hortobágyi bombatérén, amikor két gyakorló szovjet vadászgép véletlenül szétlőtte a célt húzó repülőgépet, majd egymást is, és napokig égtek a roncsok a pusztában, emlékül hagyva lövedékeik tonnányi rézhüvelyeit. Gábor Áron annak idején harangokból öntött ágyúkat, Pista bácsi a fegyverekből hozott létre harangokat, mert most azokra inkább van szükség. 85 évet élt. Nyugodjék békében.

Dr. Déri János

Fotó: Veres Hajnalka

Téglajegy a Madárpark sétaútjának felújításáért

A Madárpark pallóútja tíz év után olyan állapotba került, hogy ebben az évben azt teljesen fel kell újítani. Hosszú tervezgetés után az a döntés született, hogy a Madárparkot behálózó gyalogutat téglából készítjük el. Ez időt állóbb és Hortobágyhoz is illő, hiszen a pusztai tanyák járdáit is téglából rakták ki. Nem egyet-ötvenhatvan éve, ami még mindig megvan. A kórháznak a felújításhoz szükséges anyagi forrásokat önerőből kell előteremtenie, úgy, hogy az ne veszélyeztesse a madármentést. Ezért kérjük önöket, támogassák felújításunkat azzal, hogy téglajegyet vásárolnak. Téglajegyeket az alábbi címletekben lehet vásárolni augusztus végéig:

Magánszemély: 5000, 10000 és 15000 Ft

Családi: 10000, 20000, 30000 Ft

Cégeknek: 15000-1 500 000 Ft között tetszőleges összeggel

A téglajegyek megvásárlása adománynak minősül és annak ellenértéke a hatályos jogszabályok szerint leírható az adóalapból akár cégek, akár magánszemélyek esetében.

Téglajegyek igényelhetők a +36 (30) 621-2160-as számon vagy e-mailben a madarkorhaz@gmail.com címen.

Azok a támogatók, akik téglajegyet vásárolnak, emléklapot kapnak és a nevükkel ellátott téglát elhelyezzük a sétaút bizonyos szakaszán.

Gólyák (is) szabadulnak...

Fotó: Déri Balázs

A nyár végének közeledtével elmondhatjuk, hogy rengeteg verejtékes munkán, számtalan örömmön és szomorúságon vagyunk túl... Természetesen a feladatnak sosincs vége, de kezd egyre több mosoly érkezni arcunkra. A korábbi évekhez képest idén nyáron sokkal többen voltak, akik segítségre szorultak. Fiókák, baleseti sérültek, áramütöttek, hősokkot kapott madar-

ak... Műtöttünk, etettünk, neveltünk, majd megint műtöttünk, és így tovább... A hónap végén viszont megkezdhattuk a már gyógyult, majd a természethez visszazoktatott gólyáink szabadon engedését. Öt fehér gólya kaphatta vissza szabadságát. Ez csak a kezdet, a napokban, valamint közvetlenül afrikai útjuk előtt folytatjuk. 32 fehér gólya várja rajtuk kívül röpdénkben, hogy még augusztusban elrepülhessen.

Konyhás István

Kellene egy flex!

Kellene egy flex, csavarbehajtó, fúró meg valami fűrész is! Doktor úr nem a kocsiját akarja szerelni és nem is a vízcsapot, egy emu lábának korrekciós műtétére készülünk. Nem szokatlan eszközök a műtőnkben. Senkit nem akarok elkészeríteni, de a humán gyógyászatban, – főleg az ortopédián – is ott lapulnak a fúrók, csavarbehajtók és fűrészek. Természetesen nem a garázsból kell ezeket beszerezni, de a mi kórházunkban még ez is megoldható, hiszen a madarak műtétjénél nem szükséges akkora sterilitás, mint egy klinikán. Nekik sokkal jobb az immunrendszerük, mint az embe-

reknek. Ilyenkor elég az eszközök alapos átmosása és utána a fertőtlenítése. Velőűrszegzésben és általában törött madárcsontok összerakásában vitathatatlanul dr. Déri Jánosnak, a Madárkórház állatorvosának van a legnagyobb rutinja. Ezért nem is csoda, hogy nem csak a sérült vadmadarak kerülnek be a kórházba, hanem papagáj, díszbaromfi vagy épp egy emu kerül a műtőasztalra. Ennek a házi kedvencnek a bal lábba rendellenesen fejlődött és hiába volt kellő kalcium és más ásványi anyag, vitaminpótlás, másik két testvére elpusztult. Ha a madarak „leesnek” a lábukról, szinte biztosan elpusztulnak elég hamar. Sem a testük, sem az emésztésük nincs hozzászokva ahhoz, hogy egész nap a földön üljenek, ezért ha egy madár lába olyan mértékben sérült, hogy nem tudja használni, akkor az a biztos pusztulását okozza, ha nem teszünk valamit. Ezért is lehet a kórházunkban több olyan madarat látni, aminek mülába van. Kelemen Tamás emuján egy korrekciós műtét még segíthet. Ehhez előbb el kellett vágni (törni) a lábát, majd kb. 30 fokkal elfordítani befelé és velőűrszeggel rögzíteni.

Fotók: Konyhás István

A tervek szerint ősszel már szaladgálhat a saját lábán. Reméljük, nem fog emlékezni a lábtörésre, amit altatás alatt végeztünk, mert ha igen, lehet arra is használja majd a lábát, hogy megmutassa, mekkorát tud rúgni vele. Amikor ott álltam a műtőasztal mellett és néztem, ahogy a doktor fúrja az emu lábát, arra gondoltam milyen ritka dolog az, hogy hazánkban egy emu lábát kelljen műteni. Egy héttel később, amikor most írom ezt a cikket ismerős szavakat hallok a műtő felől. Kellene egy flex! Igen, hoztak egy emut, egy másikat.

Konyhás István

Miután értesültem a magukra hagyott japán csirkék esetéről, úgy éreztem, ha már eddig a csapat nagyja sikeresen átvészelte a kevésbé állatbarát emberek és a félvad életmód nyújtotta viszontagságos éveket, akkor igyekszem mind nekik, mind pedig a nekik segíteni próbáló embereknek megtenni mindazt, amit csak tudok. A feladat első hallásra egyszerűnek tűnik, csirkéket kell összefogdosni, és egyik helyről a másikra elszállítani, de a dolog korántsem ilyen egyszerű. Amit mi japán csirkének hívunk, az tulajdonképpen a Magyarországon található, törpe díszbaromfifélék keverékeinek a gyűjtőneve, és mint ilyen, szinte magától kialakult fajta, pontosabban típus, nem csak tájegységenként változó küllemével, de rendkívüli ellenálló képességeivel is egyedülálló. Ezt tetézi, hogy a pontos létszámuk sem volt tisztázott, sőt, az elején még a szállítóautó megszervezése is bonyolultnak tűnt, azonban a kezdeti fennakadásokat hamar áthidaltuk. Déri János doktor úr felvette a kapcsolatot az újbárosi kutyamenhely vezetőjével, aki mind autó, mind pedig hordozók tekintetében kisegített bennünket. A csirkéket etető házaspár és mi is elemlámpákkal készültünk, én pedig hálót, és némi baromfis tapasztalatot adtam hozzá, a dologhoz. Így este fél 9-9 között meg is érkezünk a házhoz, ahol máris hozzáláttunk, a dolgok feltérképezéséhez. Mint a ház tulajdonosaitól azt már korábban is megtudtuk, a baromficsapat egyik felének a volt gazdáik elköltöztek őket hátrahagyva, az új tulajdonos pedig házastól-ólastól elbonttatta az egész portát, ahol a csirkék éltek. A csapat másik felét a volt gazdájuk egyszerűen megunt, így hozzázavarta a már

macskák is megtizedelték őket, megelégtelve azt, hogy a szabadtartáshoz szokott jószágok a kertekbe is bejárva megdézsmálják a veteményest, és összepiszkítják a tisztának szánt felületet. A zargatásra válaszul a csirkék tartózkodóak lettek, ól helyett a fákon aludtak, ahonnan hajnalonta messzire elhangozhatott a kis kakaskák kukorékolása is. Akik eddig életben maradtak, a háziakon kívül mást a közelük-

be sem engedtek, így a megfogásukra is csak éjjel lehetett gondolni. Mivel minden csirke más módon reagál az éjjeli zaklatásra, így kicsit izgultunk az elején, de némi megnyugvára adott okot, hogy a pihenő baromfiak a lámpafényben is nyugodtan viselkedtek. A terepszemlén láthattuk, hogy baromfiék kisebb-nagyobb csoportokban alszanak, másfél, és 6 méteres közötti magasságokban. Mint később több példány is megtette, megfogáskor az első hangosan felvisított. A többiek ettől csak még jobban lapultak, így hol a lámpák fényénél, hol pedig a sötétben a kirajzolódó csirke szilüeteket kifigyelve viszonylag könnyen, bő másfél óra alatt sikerült őket összeszedni. A garázsban elhelyezett hordozókba egymás után kerültek bele a riadt jószágok. Évek óta senki sem vette őket kézbe, most pedig álmukból felriasztva rögtön ketrecekbe kerültek. Voltak néhányan, akik megugrottak, de a sötétben alig tettek meg pár métert, némi elemlámpás rásegítéssel csakhamar háló alá kerültek. Megint mások olyan magasan ültek, hogy hol székre, ládára felállva, hol pedig az ágakat óvatosan lejjebb húzva sikerült őket megfogni. A legtöbbjüket azonban némi lámpás betájolás után az éjjeli halvány természetes fényben kézzel leemelve sikerült nyakon csípni. Miután a kotlani készülődő tyúkocskákat, és minden általunk észrevett fán lapuló tollast összeszedtünk, ideje volt szétpakolni

őket. A pánik elkerülése érdekében egy hordozóba annyian kerültek, hogy minél kényelmesebben elférjenek, de azért egymás megnyugtató társaságát is mindenképpen érezték. Érdemes néhány szót ejtenünk a kis tollasok érdekes testformájáról is. A rendkívül változatos, mégis hasonló színezetű jószágok mérete egy nagyobb postalambéhoz hasonló, a legtöbb kakas testsúlya egy kg körüli, míg a tyúkok, és néhány, kisebb kakaska ennek akár a fele is lehet. A méretüket látszólag fokozza az impozáns dísztollazat, és az idősebb példányok méretes fejfüggelékai is. A legtöbbnek méretes, több esetben már elhajlott sarkantyúja is volt, ami szintén az idősebb kor velejárója. Bár a lábuk is izmos, és fürgén mozog, szemlátomást nagyon jól alkalmazkodott a viselői által bejárt, változatos terephez, kézbe véve alig erősebbek a rúgásaik, mint udvari társaiké. Az igazi meglepetést a szárnyuk okozta, a mellizmuk, és a szárnyizmaik a szokásosnál fejlettebbek, a szárnytollazatuk is inkább egy fácánéra, mint egy csirkéére emlékeztet, jóval nagyobb, mint egy átlagos, hasonló méretű csirke szárnya. Nagyszerű példája ez az állatok kiváló alkalmazkodóképességének is, hogy még egy ilyen régen háziásított állatnál is képesek visszaköszönni a vad jegyek, ha a helyzet úgy kívánja. Miután szétpakoltuk őket, a hordozókat vékony lepedőkkel takartuk le, a stresszt megelőzendő el is indultunk éjfél tájt, hogy a már némileg megnyugodott csibecsapatot az új, eddigiekénél jóval biztonságosabb lakóhelyükre szállíthassuk. Bár a megbecsültnél kicsivel több csirkét találtunk, másnap még telefonon is érdeklődtem, amire azt a választ kaptam, hogy csak 3 tyúkocska jelentkezett. Az már csak a hab a tortán, hogy az újfent háziállatokként kezelt jószágok napról-napra egyre barátságosabbak, és a baromfiudvarból és az ólból sem hallatszik már ki annyira a kakaskukorékolás, mint ahogyan a fák tetejéről is hangozhatott. A tyúkocskákat néha még tojást is tojnak, ezzel is bizonyítva, hogy máris jól érzik magukat az új otthonukban.

kóborlók csapathoz. Legalábbis a környéken ez a történet kering. Az élelmes tollasok hamar új otthont találtak maguknak, beköltöztek az őket a szárnyaik alá vevő házaspár kertjébe, ahol élelmet, vizet és menedéket is találhattak. Eközben a környék lakói, valamint kutyák és

Búcsú a gyilkos oszlopoktól

A Madárkórház Alapítvány alapító okiratában az szerepel, hogy kórházat hoz létre, és működtet a vadon élő, sérült madarak gyógykezelése érdekében, az viszont nem szerepel, hogy harcoljon a madarakat veszélyeztető tényezőkért felelős cégekkel, emberekkel, ellenük feljelentéseket tegyen és konfliktusokat vállaljon fel, még akkor sem, ha a közvélemény, vagy annak önjelölt szószólói ezt esetleg elvárják. Különösen akkor, ha ennek nemhogy várt eredménye lenne, de értelme nincs, mert rontja a megelőzésben sokkal hatékonyabb együttműködés esélyeit. Vannak, aki ezt úgyis megteszik helyettünk. Ennek ellenére számtalanszor tettünk feljelentést mérgezések, lelövések esetén, eddig mindhiába. De megteesszük újra és újra, mert a hírnek ezekben az esetekben van visszatartó ereje.

Az áramütés más. Bár tudjuk ki az „elkövető” – az áramszolgáltatók – áram az kell, és az veszélyes üzem, ugyanúgy, mint az országút, ahol nem lehet az üzemeltetőt beperelni az állatokért balesetekért.

Egy kirívó debreceni eset miatt viszont az áramszolgáltató ellen kezdeményeztem eljárást gólyákat ért áramütés következtében megvalósult állatkínzás és természetkárosítás bűncselekménye miatt, de mind a rendőrségnél, mind saját állategészségügyi hatóságomtól az állatvédelmi főfelügyelőig, mind a nemzeti parktól a természetvédelmi főfelügyelőségig hamvába hullt ez a törekvés bizonyítási nehézségek, népgazdasági érdek, és gazdasági okok miatt. Jogászok még rágódnak rajta, a Minisztérium is meg lett szólítva, de amíg véleményt formálnak, telik az idő, és hullanak a gólyák. Ha az állam nem akarja őket megbüntetni, mi vesszük kézbe a dolgot úgy, hogy nem bosszút állunk, hanem megoldjuk a problémát. Sokkal gyorsabb és mindenképpen hatékonyabb a médiakampány nyomán felkorpácsolott társadalmi felelősségvállalási kötelezettség kikényszerítése az áramszolgáltató részéről. Ennek során az E.ON minden eddigénél komolyabb együttműködési szándékát fejezte ki a lakott területeken eddig még semmilyen külső forrással nem támogatott veszélyes oszlopok szigetelésére. Megállapodásunk szerint ösztársadalmi összefogással feltérképezett és ellenőrzött pontokon határozott időre várunk eredményt, mely munkálatokat

megkezdik még az őszi folyamán, de élő, sérült, a vezetéken fennakadt madarak esetén azonnali, percekben belüli intézkedést kértünk az áram kikapcsolására, és a sérültek lehozatalára.

Erről augusztus 20-án, a gólyák elengedésekor sajtótájékoztatót tartunk.

A gólyák ott élnek a villanyoszlopon. Napos koruktól kirepülésükig nézik és megszokják, magukénak érzik. A szülők már megtanulták, tudják, vagy csak szerencsés véletlenek sorozata miatt kerültek el eddig az áramütést, melynek veszélyére nem tudják megtanítani kölykeiket.

Akik akkor találkoznak először és sajnos nem ritkán utoljára az árammal, amikor szárnyaikat széttárva felemelkednek, és a drótokhoz érnek. A lakott területen fészkelő gólyák számára a 380 voltos feszültség nem annyira veszélyes, mint a lakott területre bejövő 20 000 voltos hálózat, melyeket transzformátorok alakítanak át a használati feszültségre. A transzformátorhoz érkező kábelek alpból nem szigeteltek, halálosak, és valamiért nagyon vonzzák a kiskölyköket. Az elektromos erőteret érzik talán. Ezek a trafós, vagy más átkötésekkel ellátott oszlopok a gyilkos oszlopok. Ha nem is ölik meg azonnal a szerelvényre szálló gólyát, az áramkört záró egyik oldali láb és másik oldali szárny általában elhal, és idővel leesik. Emberi segítség nélkül ezek a madarak sem repülni, sem járni nem tudva éhen pusztulnak.

Ha időben kézre kerülnek, sok esetben még menthető a szárnyuk és a lábuk az általunk alkalmazott, kombinált lézeres, mágneses kezeléssel, melyet TENS készülék alkalmazásával egészítünk ki. Ha nem, múltábal élnek a Madárparkban, és zárt térben, a repülni nem tudók akár földön fészkelve, szabadon engedett utódaikkal gazdagítják a természetet. Elengedés előtt viszont minden madarat gyakoroltatunk a túlélő röpdénkben villanypásztorral szerelt igazi villanyoszlopokon, melyek elveszik a kedvüket az oszlopra szállástól, és megtanulnak odafigyelné a légvezetékerekre is, akkor is, ha korábban oszlopon lévő fészkekben jöttek a világra. 13 év alatt több ezer szabadon engedett madár közül közel kétszázat gyűrűzéssel nyomon követve igazoltuk, hogy egyet sem találtak meg később vezetékek alatt, és a módszer akkor is működik, ha vannak, akik fenn-

tartással fogadják ezt a módszert. Ezt a lehetőséget felajánlottuk valamennyi hazai mentőhelyen tartott, és elengedés előtt álló gólya trenírozására. Elengedés előtt a nevelt gólyákat emberi zavarással a csoportthatást kihasználva elvadjítjuk, hogy féljenek az embertől, hiszen egyes arab országokban és Afrikában a bennszülöttek vadásszák őket.

A gólyák július közepétől augusztus közepéig reptetik ki fiókáikat melyeknek nem sok idejük marad gyakorolni az augusztus 20-i induláshoz Afrika felé. A kireptetés úgy történik, hogy a szülők abbahagyják a már fejlett, kitollasodott fiókat etetését. Ugyanis a kiskölyök több éves korukig is nagyon szívesen elfogadnak a szájukba hordott táplálékot, mint az ember gyereke is. De az ember gyerekével ellentétben, akit a szülők majomszeretettel felnőtt korában is sokan ellátnak a „mamahotelben”, a gólyák nemcsak kegyetlenül abbahagyják az etetést, hanem sokszor az egész fészket otthagynak, benne sorsukra bízva a már anyányi ki-

Fotó: Konyhás István

csiket, és elhúznak Afrikába. Vagy csak a szomszéd villanypóznára, onnan incselkednek békával a csőrükben, hogy kicsalják a fészkekből a kicsiket. Végül a szülők végleg elmennek, és az éhségtől kirepülni kényszerült kiskölyök egymás társaságát keresve egymástól tanulják meg, hogy az eddig a fészkebe készen kapott táplálék eredetileg hol is található. A gyülekezési ösztön ilyenkor nagyobb, akár több száz gólyacsapatokat is összehoz és emiatt gyakoriak a csoportos balesetek áramütés, vagy vezetékek repülés miatt. Most az összefogásnak, haladásnak van helye a madarak érdekében méghozzá haladéktalanul.

Dr. Déri János

Fotók Dr. Déri János és Konyhás István

Valaki nem olyan régen azt mondta, a Madármentők nagyot mertek álmodni! Megnyitó ünnepségünkön úgy éreztem, ez az álom itt és most valóra vált. Egy hónap elteltével tudatosult bennem, hogy egy csodálatos lépés és gesztus volt mindez, ami létrejöhett Szentes város önkormányzata, valamint *Szirbik Imre* polgármester úr részéről. Hiszen nem csak egy Madármentő Állomás lettünk, szívesen térnek be hozzánk látogatói időben a helyiek és kirándulók egyaránt. Hétköznap és hétvégén is 8-20 óráig tudjuk fogadni a látogatókat, csoportokat, és elmondhatom, hogy van, aki egy héten többször is felkeres minket. Vannak, akik más városokból utaznak Szentesre, hogy láthassák a hortobágyi Madárkórház Szentesi Madármentő Állomását, és az itt tartózkodó sérült madarakat vagy árva fiókákat. Jöttek már Veszprémből, Dunakeszről, Budapestről és még sok más helyről. Országsszerte örülnek az emberek, hogy Csongrád megyében létrejött egy hely, ahol a madarakat el tudjuk látni, vagy csak fel tudjuk őket nevelni, mert az önálló életre még kevés esélyük lenne, egyedül kint a természetben. Nagyon sokan megkerestek minket, például az MME helyi csoportja, a Természet és Állatvédő Egyesület, hogy dolgozzunk együtt, segítsük egymás munkáját, ezáltal a sérült madaraknak van esélyük az életre, ami talán a legfontosabb. Nagyon sokan gratuláltak az eddigi munkánkhoz, hiszen akik városunkban élnek tudják, hogy sokszor éjszaka is dolgozunk. Meglepően tapasztaltam, hogy amíg tavaly

májustól decemberig 178 madarat mentettünk, idén ez június 18-tól július 17-ig egy hónap alatt már elérte a 165-öt. A fiókák közül nagyon sokat már felkészítettünk a vad életre a természetbe való visszailleszkedésre. A madarak többsége sérült, vagy mérgezéses tünetekkel

érkezik hozzánk, De jelentős számban érkeznek áramütött madarak is, ezért éjszakába nyúlóan dolgozunk, hogy megmentjük az életüket. A nagy madármennyiségre való tekintettel egy éjszaka és egy fél nap alatt állítottunk fel három röpdét, de már most látszik, hogy újabbak kellenek. A munka olykor fárasztó, de egy életet megmenteni, visszaadni a természetnek felemelő érzés. A megnyitón kihirdettük, hogy önkénteseket fogadunk és várunk. Hihetetlen nagy öröm volt számomra, hogy egy hónap alatt 110 önkéntes jelentkezett. Ők felváltva vannak bent, hiszen sem a gyermekeknek, sem a bent lévő madaraknak nem jó, ha sokan vagyunk,

így mindenki el tudja látni a rá bízott feladatot. Ezt örömmel végzik, hiszen tudják, hogy egy kis életért felelősek. Egy madárkáért, akit ha megfelelően gondoznak, ők engedhetnek vissza a természetbe. Azt hiszem annál csodá-

latosabb nincs, mikor az ember látja a gyermek szemében a csillogást, a megfelelni akarást, hogy segíteni tudjon. Többen is jelezték, hogy szívesen jönnek segíteni önkéntesként. Megkerestek az óvodáktól, iskoláktól, középiskoláktól, hogy tanóra keretében szeretnének hozzánk jönni. Hiszen a pályaválasztás előtt álló fiatalok számára mindez sokat jelenthet. Emellett a gyermekek építhetnek az itt szerzett tapasztalatokra tanulmányaik során. Foglalkoztató termünkben *dr. Bod Péter* ornitológus, valamint *Katona Mihály* előadásait hallgathatják meg a gyermekek és az ide látogató vendégek. Ha végiggondolom magamban az álmod, ez annál sokkal nagyobb és csodálatosabb lett. Hiszen Szentes város önkormányzata és Szirbik

Imre polgármester úr támogatásával a Hortobágyi Madárkórház Alapítvány igazgatójának, *dr. Déri János*nak a közreműködésével egy olyan hely jöhetett létre, amelyre büszke lehet Szentes lakossága. Most már országos szinten is elismeréseket kapunk. Nem csak a Madármentő Állomást, hanem a város vezetőségét is dicsérő szavak illetik. Azt gondolom, történelmi lépés ez, hiszen ekkora összefogást soha nem tapasztaltam. még a térségben a madármentés terén. Ezért ezúton szeretnék köszönetet mondani Szentes lakosságának, városunk vezetőségének és mindenkinek, aki tevékenyen részt vett a madármentő hely létrehozásában, eddigi működtetésében.

Nagy Tímea

Újabb röpdével bővültünk

Fotók: Konyhás István

Régóta nem épült már madárröpdé a kórházban. Ennek több oka is van, de leginkább pénz kérdése, hiszen nem olcsó dolog egy röpdét megépíteni. Még akkor sem, ha csak az alapanyagokat kell megvenni hozzá. *Álló Barnabás* és *Haraszi Szabó Kenéz* önkénteseink pár napi munkával és sok leleményességgel most elkészítették vízi röpdénket. Láttam a szemükben, amikor elmeséltem nekik a tervemet, hogy nagyon nem tudják, hogyan is kellene nekikezdeni. Van egy sziget, és kell rá egy röpdé, ami félig beleér a vízbe. A víz alatt ne tudjon bemenni semmi a madarakhoz, ők se tudjanak kijönni és az sem árt, ha nem csúnya,

mert az a célja, hogy a látogatók a géme- ket, egyéb vízi ma- darakat tudják néz- ni benne. Persze ez a madaraknak is jobb, hiszen így természe- tesebb környezet- ben gyógyulhatnak a sérült géme- k, bak- csók, bölömbikák, jobban meg lehet figyelni azt is, esz- nek-e már maguk- tól, vadásznak-e?

Egy kis nádirtás, területrendezés és már körvonalazódott is a röpdé helye, mérete. Ma pedig már a törött szár- nyú szürke géme- k vadásztatnak be- ne és hamarosan egy vörös gém is a társuk lesz. A vízi röpdébe a későb- bieken olyan ma- dárfa- jok kerülnek, amik elég nagyok ahhoz, hogy ne tudjanak kiszökni, és amiknek a nádas, tópart vagy nyílt víz az életterük. A

röpdé kialakításánál fontos szempont volt, hogy ne csak búvóhelyet, hanem önálló táplálkozásra alkalmas vízfelü- letet is találjanak majd a madarak, de ha szükséges, etetni is lehessen őket. A látogatók a partról kellő távolságból figyelhetik meg a géme- k életét. Tavaly ősztől a tóba rendszeresen telepítünk kisebb halakat, kárászokat, pontyo- kat, hogy azok ivadé- kai, vagy maguk a telepített halak táplálékforrásul szol- gáljanak az itt talál- ható madaraknak. A géme- k, bakcsók nem csak halakat, hanem kételtűeket és rovarokat is fo- gyasztanak. A röpdében ezekhez a táplálékforrásokhoz is hozzá tudnak majd jutni.

Konyhás István

Pusztai ölyv a kórházban

A pusztai ölyv hazánkban még ritka madárnak számít, de állománya gya- rapodik. Eurázsia füves pusztáin él, de félsivatagokban, kopár hegyvidé- keken is előfordul. Egy alfaja Észak- Afrikában terjedt el. Magyarországon is az Alföldről származik a legtöbb megfigyelés. Fészket sziklás környe- zetben párkányokra építi, sivatagi élőhelyein akár a földön is fészkelhet. Magyarországon az egerészölyvhöz hasonlóan fára, gallyakból építi ott- honát. Európai elterjedésének nyu- gati határát Magyarországon éri el. Első hazai költését 1992-ben bizonyí- tották Hortobágyon, azóta kisszámú, de rendszeres fészkelő. Fészkalja 2-5 tojásból áll, a fiókák 40 napos koruk körül hagyják el a fészket. Nyáron és ősszel a hazai állomány mellé érkez-

nek kóborlók is, ilyenkor nagyobb eséllyel lehet megfigyelni. Egyes pél- dányok a telet is nálunk töltik. Mivel hazai állománya most van kialakuló- ban, az egyes ismert fészkek környé- kén kerülni kell a zavarást. A kóborló egyedek kímélete szintén fontos, mert a hazai állomány megerősödését is elősegítheti. Elterjedési területének nagy részén jelentős mennyiségű gyí- kot fogyaszt. Nálunk rágcsálók do- minálnak étlapján. Emellett rovarokat is eszik. A kórházba került példányt *Hajdúszoboszló* környékén találták. Feltehetőleg mérgezett pockot ehe- tett, és amíg a méreg hatott, teljesen legyengült. Bágyadt, lefogyott, kiszá- radt, és vérszegény. Már jobban van, kapott infúziót és táplálékot. Már csak erősödni kell.

Fotó: Konyhás István

ÉjszakáZOO - állatkertek éjszakája Hortobágyon

2017. augusztus 25. (péntek)

A hortobágyi Madárkórház, a Hortobágyi Vadaspark és a Pusztai Állatpark rendhagyó közös esti programmal várja az állatvilág k-edvelőit augusztus 25-én, pénteken este Hortobágyra 18-22 óra között.

A három létesítmény egységesen 18-22 óra között tart nyitva. A programom való részvétel a közös ÉjszakáZOO belépőjegy megvásárlásával lehetséges, mely mindhárom helyszínen kapható.

A program során az egyes helyszínek között a Hortobágyi Nemzeti Park szafari buszjáratot közlekedtet, ennek segítségével az érdeklődők könnyen eljuthatnak egyik helyszínről a másikra.

A közös belépőjegy ára: felnőtt/gyerek (egységesen): 2.500 Ft
mindhárom helyszínen napközben is megvásárolható.

Az állatkertekben és a madárkórházban az aznapi rendes nyitva tartás szerinti belépés 17.00 óráig biztosított (eddig lehet a jegypénztárakban az alapprogramos belépőjegyeket megvásárolni), ezt követően 18.00 órakor egy jelképes kapuzárást követően már csak a közös ÉjszakáZOO-belépőkkel lehet részt venni a programokon.

Az ÉjszakáZOO belépőjegy augusztus 25-én és 26-án 10%-os kedvezményt biztosít más hortobágyi látványosságok megtekintésére is.

A kedvezményt nyújtó helyszínek:

Mátai ménes pusztaprogram (szekérprogram),
Hortobágy-halastavi Kisvasút menettértyi jegy,
HNP kiállításainak közös belépőjegye (Pásztormúzeum, Kórszín, Csárdakiállítás, Darukiállítás és 3D mozi),
Tisza-tavi Vízi Sétány (Poroszló),
Csónakázás a Hortobágy-folyón

További programlehetőségek:

Esti lampionos csordogálás

– csónakázás a Hortobágy-folyón, ahogy a víz visz (20.00-22.00 között, 2 órás csónaktúra)

Ízelítő a programokból:

- Egy éjszaka a Madárkórházban (milyen egy esti bevetés, ha életet kell menteni)
- Naplemente szafari az őstulkok és vadlovak között (külön díjellenében!)
- Éjszakai madarak szabadon engedése, éjszakai állatok testközelből
- A sötét égbolt vadászai: detektoros denevérles
- Mumus mustra – vetített képes előadás és hangfelismerő játék, éjszakai túra a kifutók között
- Esti fotózás a Pusztai Állatparkban: a csillagos égbolt kémlelése és esti fényképezés fotós szakember segítségével

Szálláslehetőség a Madárparkban is!
Érdeklődjön a részletekről elérhetőségeinken!

Amennyiben lehetősége van, kérjük, támogassa alapítványunkat! Köszönjük!
Bankszámlaszámunk: 59900029-10001868 • Adószámunk: 18557899-1-09

Főszerkesztő: Konyhás István • Szerkesztők: Dr. Déri János, Veres Hajnalka • Tördelés: TerepSzemle Stúdió

ISSN 1788-456X • NMHH: CE/12872-5/2017 • Megjelenik 12 000 példányban

E-mail: madarkorhaz@gmail.com • Cím: 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6.

Hirdetésfeladás, sérült madár bejelentése: madarkorhaz@gmail.com • Tel.: +36 (30) 9435-494; +36 (52) 369-181

Megtálalható országsszerte állatorvosi rendelőkben, állatkertekben, kisállatkereskedésekben, megyei könyvtárakban.

